

תיאור וניתוח הטבות מס לעולים חדשים ולתושבים חוזרים

מסמך זה נכתב לבקשת חה"כ גלעד קריב, יו"ר ועדת העלייה והקליטה, לקראת דיון ב-16 ביולי 2025 בנושא זכאויות והטבות של תושבים חוזרים. במסמך מוצגים עיקרי הטבות המס שניתנות לעולים חדשים ולתושבים חוזרים וההבדלים ביניהן, ולאחר מכן אומדן של שווי הטבות המס לעולים חדשים בגין נקודות זיכוי, בגין יבוא רכב ובגין רכישת דירה.

1. הטבות במס הכנסה

בפקודת מס הכנסה יש מגוון הטבות והקלות במיסים לעולים חדשים ולתושבים חוזרים, לפי ההגדרות כלהלן:¹
עולה חדש – "מי שבידו אשרת עולה או תעודת עולה לפי חוק השבות, תשי"ו-1950, או מי שזכאי לאשרה או לתעודה כאמור ובידו אשרה או רישיון לישיבת ארעי לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, תושב חוזר, או מי שנמנה עם סוג בני אדם ששר האוצר קבע שדינם כדין עולה לעניין זה, אך למעט מי שאזרחותו הישראלית התבטלה על פי סעיף 10(ד) לחוק האזרחות, תשי"ב-1952". לפי הפקודה, שר האוצר יכול לקבוע סוגי בני אדם שהדין לגביהם בנושא נקודות זיכוי יהיה כמו הדין של עולה, כפי שיפורט בהמשך.²

תושב חוזר – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך שש שנים רצופות לפחות.³
תושב חוזר ותיק – יחיד ששב והיה לתושב ישראל לאחר שהיה תושב חוץ במשך עשר שנים רצופות לפחות. בעבר נקבעה הוראת שעה שמטרתה הייתה לחזק את העלייה לישראל ועל כן נקבע בה שתושבים חוזרים בשנים 2007-2009 שהיו חמש שנים תושבי חוץ ייחשבו גם הם כתושבים חוזרים ותיקים.⁴
לעולים חדשים ולתושבים חוזרים ניתנות כמה הטבות במס הכנסה. תיקון 168 לפקודת מס הכנסה משנת 2008 הרחיב את ההטבות במס והאריך את תקופת הזכאות להן.⁵ להלן נפרט את העיקריות שבהן.

¹ פקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

² פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], סעיף 35.

³ יש לציין כי לפי הגדרת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, **מהגר ישראלי יוצא**: ישראלי ששהה בחו"ל לפחות תשעה חודשים במצטבר בשנה ממועד יציאתו מהארץ, ומהם שלושת החודשים הראשונים ברציפות. **מהגר ישראלי חוזר**: ישראלי ששהה בארץ לפחות תשעה חודשים במצטבר בשנה ממועד כניסתו לארץ, ומהם שלושת החודשים הראשונים ברציפות. הכוונה לישראלי שחוזר להתגורר בארץ לאחר הגירה לחו"ל. הלמ"ס, **ירחון סטטיסטי יוני 2025**, לוח ה/4. מהגרים ישראלים יוצאים, מהגרים ישראלים חוזרים ומאזן הגירה בין-לאומית, 17 ביוני 2025.

⁴ חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 168 והוראת שעה), התשס"ח-2008.

⁵ רשות המיסים, **הקלות במס הכנסה לעולים ותושבים חוזרים**, פברואר 2019.

1.1 נקודת זיכוי ממס הכנסה

על פי סעיף 35 לפקודת מס הכנסה,⁶ **עולים חדשים** שהגיעו לישראל החל מ-1 בינואר 2022 זכאים לנקודות זיכוי ממס הכנסה החלות על ההכנסות החייבות שמקורן **גם בישראל**, למשל הכנסות מעסק או ממשכורת שהופקו בישראל. נקודות זיכוי אלו נוספות לשאר נקודות הזיכוי שלהן הם זכאים, לרבות נקודות בגין ילדים, לימודי תואר וחיילים משוחררים, כמפורט בלוח 1 שלהלן.

לוח 1: נקודות זיכוי לעולים חדשים (2025)⁷

חודש מהעלייה	חודשי הטבה	נקודות זיכוי לתקופה	הטבה מריבית לתקופה (בש"ח)	הטבה מריבית לחודש (בש"ח)
12-1	12	1.0	2,904	242
30-13	18	4.5	13,068	726
42-31	12	2.0	5,808	484
54-43	12	1.0	2,904	242
סך הכול	54	8.5	24,684	-

אפשר לראות שההטבה לעולים חדשים שהגיעו לישראל החל משנת 2022 ניתנת למשך 54 חודשים החל מחודש העלייה לישראל (לעולים שהגיעו לפני 2022 ניתנה הטבה קטנה יותר, ולמשך 42 חודשים). סך נקודות הזיכוי המרבי שהעולים זכאים לקבל הוא 8.5, ושווין המצטבר הוא 24,684 ש"ח. נציין כי לעולה יש אפשרות לקבל "שנת הסתגלות", שבה הוא יכול שלא להיחשב כתושב ישראל לצורכי מס ולא לקבל את הטבות המס (יש לכך כמה סיבות, למשל כדי ליצור בהירות ולצמצם סיכון למצב של כפל תושבות בשתי מדינות וכדומה),⁸ ובתשע השנים שלאחר מכן להיות מוגדר כתושב ישראל ולקבל את הטבות המס. אפשרות זו כפופה להגשת בקשה בתוך 90 יום מהעלייה. שנת ההסתגלות ניתנת גם לתושבים חוזרים ו**ותיקים** (תושבים חוזרים שהיו תושבי חוץ במשך לפחות עשר שנים לפני שחזרו לישראל).

בשנת 2011 התקבלה הוראת שעה שקבעה שתושבים חוזרים ששבו לישראל בין התאריכים 16 במאי 2010 ל-30 בספטמבר 2012 ייחשבו גם הם כעולים חדשים ויהיו זכאים לנקודות הזיכוי ממס הכנסה כמו העולים החדשים.⁹

1.2 פטור ממס ומדיווח על הכנסות שמקורן מחוץ לישראל

לפי סעיף 14 לפקודה, **לעולים** חדשים ולתושבים חוזרים ו**ותיקים** יש פטור ממס על הכנסות שמקורן **מחוץ** לישראל, לרבות הכנסות פסיביות כגון דיבידנד, שכר דירה ורווח הון ממכירת נכסים בחו"ל, למשך **עשר שנים** מתאריך העלייה לישראל. בנוסף לכך, השליטה מישראל על חברות זרות וניהולן ייחשבו כאילו נעשים מחוץ לישראל (בשונה מהכללים שחלים על אזרח מן השורה), והכנסותיהן של החברות יהיו גם הן פטורות ממס למשך עשר שנים מתאריך העלייה.

תושבים חוזרים שהיו מוגדרים כתושבי חוץ במשך שש עד עשר שנים ואז חזרו לישראל יהיו פטורים ממס על חלק מההכנסות שהופקו מחוץ לישראל למשך **חמש שנים** מיום החזרה. הכנסות אלו (הנקובות בסעיף 14 לפקודה) הן

⁶ [פקודת מס הכנסה \[נוסח חדש\]](#).

⁷ [פקודת מס הכנסה \[נוסח חדש\]](#); רשות המיסים, [מדריך הטבות מס הכנסה לעולים חדשים ולתושבים חוזרים וותיקים](#), כניסה: 10 ביולי 2025.

⁸ רשות המיסים, [הסבר על שנת הסתגלות](#), 2 במרץ 2009.

⁹ [חוק לתיקון פקודת מס הכנסה \(מס' 181\), התשע"א-2011](#).

בעיקר מנכסים שנרכשו בעת שהם היו תושבי חוץ, למשל קצבה, דמי שכירות, תמלוגים, ריבית ודיבידנד על נכסים מחוץ לישראל (לרוב מדובר בהכנסות פסיביות). הפטור לא יחול על הכנסות שמקורן מעסק שאינו בארץ.

עולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים פטורים מדיווח על ההכנסות שמקורן מחוץ לישראל למשך עשר שנים. באפריל 2024 תוקנה פקודת מס הכנסה כך שעולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים שיגיעו לישראל משנת 2026 ואילך יהיו חייבים לדווח על הכנסותיהם מחוץ לישראל, אולם הפטור ממס ימשיך לחול.¹⁰ לפי דברי ההסבר לתיקון, המטרה היא יישום תקינה בין-לאומית לצורך הגברת השקיפות וחילופי מידע למטרות מס בהתאם להמלצת ה-OECD.

1.3 ריכוז עיקרי ההטבות במס הכנסה

בלוח 2 מוצגים עיקרי הטבות המס וההבדלים בין עולה חדש, תושב חוזר ותיק ותושב חוזר "רגיל".

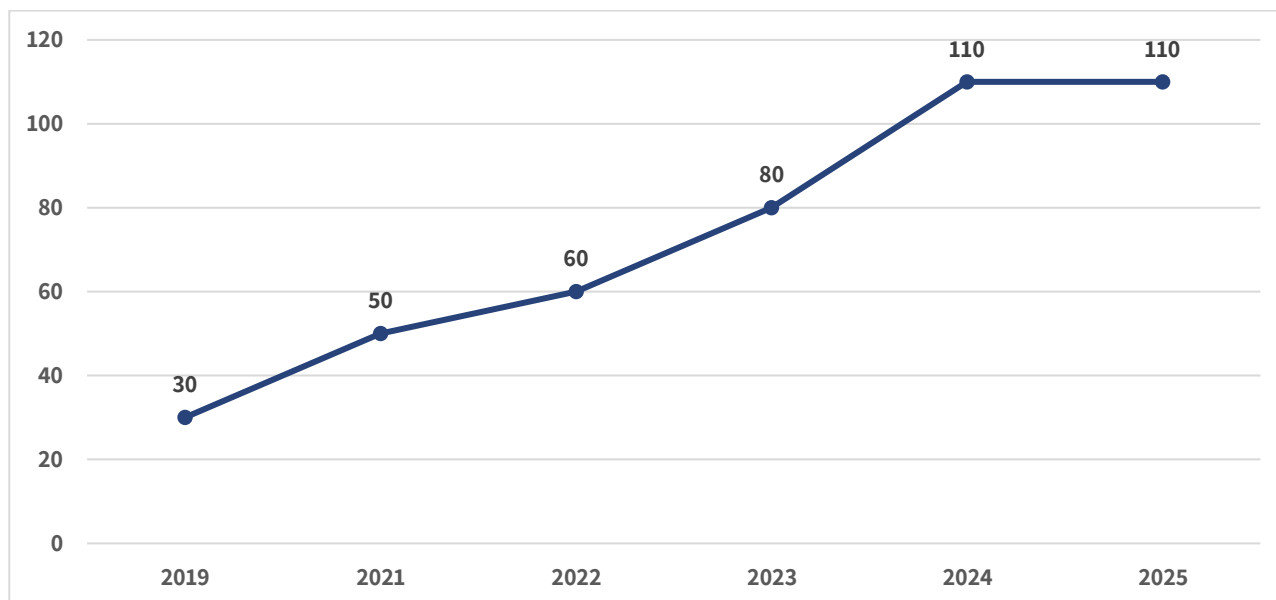
לוח 2: ריכוז הטבות מס והבדלים

נושא	עולה חדש	תושב חוזר ותיק	תושב חוזר "רגיל"
נקודות זיכוי ממס הכנסה על הכנסות בישראל	יש, 4.5 שנים	אין	אין
משך הפטור על הכנסות מחו"ל	עשר שנים	עשר שנים	חמש שנים
פטור על הכנסות פסיביות שמקורן בחו"ל (כמו ריבית)	כן	כן	כן
פטור על הכנסות אקטיביות שמקורן בחו"ל (כמו שכר)	כן	כן	לא
שנת הסתגלות	יש	יש	אין

2. אומדן שווי הטבות המס במס הכנסה לעולים

בתרשים 1 מוצג האומדן של סך הטבות המס בגין נקודות זיכוי לעולים בשנים 2019–2025.

תרשים 1: אומדן הטבות המס בגין נקודות זיכוי לעולים (2019–2025, מיליוני ש"ח)¹¹

¹⁰ חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 272), התשפ"ד-2024.

¹¹ תקציב המדינה, הצעת תקציב לשנת הכספים 2025, שנים שונות.

אפשר לראות שבשנת 2025 האומדן של הטבות המס לזיכוי לעולים חדשים הוא **110 מיליון ש"ח** – עלייה של 267% בהשוואה ל-2019. חלק מהעלייה עשוי לנבוע מהגדלת מספר נקודות הזיכוי לעולים שעלו לישראל החל משנת 2022, שכאמור קיבלו נקודת זיכוי נוספת לשנה נוספת. יש מורכבות בעריכת אומדן של הפטור ממס הכנסה על הכנסות שמקורן בחו"ל, בעיקר בשל הפטור מדיווח על הכנסות אלה. כאמור, פטור זה יבוטל בשנת 2026.

3. הטבות במס רכישה לעולים¹²

לעולים יש הטבות במס רכישה בעת רכישת דירה למגורים, והטבה נוספת לרכישת מקרקעין לצורך עסק של העולה או של בני משפחתו, על פי תנאים המפורטים בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) ובתקנות הנלוות אליו (תקנה 12 ותקנה 12א). בלוח 3 מוצג ריכוז של שיעורי מס רכישה על רכישת דירה **למגורים** ליחיד ולעולה שרוכש דירה למגורים.

לוח 3: שיעורי מס רכישה על רכישת דירה למגורים (שנת 2025)¹³

עולה חדש		תושב ישראל		שווי הדירה הנרכשת (ש"ח)
לאחר אוגוסט 2024 – רק לרכישת דירה ראשונה, אך לא רק למגורי העולה (תקנה 12א)	לפני אוגוסט 2024 – לא רק לדירה יחידה, אולם רק למגורי העולה (תקנה 12)	דירה יחידה	לא דירה יחידה	
0.0%	0.5%	0%	5%	עד 1,465,800
0.0%	0.5%	0%	6%	מ-1,465,800 עד 1,978,745
0.5%	5.0%	3.5%	6%	מ-1,978,745 עד 2,347,040
0.5%	5.0%	5%	6%	מ-2,347,040 עד 4,397,380
0.5%	5.0%	5%	7%	מ-4,397,380 עד 6,055,070
8.0%	5.0%	8%	8%	מ-6,055,070 עד 20,183,565
אין אפשרות להטבה	5.0%	10%	10%	מעל 20,183,565

אפשר לראות שעולים זכאים לשיעורי מס מוטבים לעומת תושב. עם זאת, יש הבדל בין עולים שעלו לפני אוגוסט 2024 לבין עולים שעלו לאחר אוגוסט 2024, והוא נובע מתיקון חקיקה שקבע שעולה שהגיע לארץ לפני אוגוסט 2024 רשאי לבחור מבין שתי החלופות לעולה חדש, ואילו עולה שהגיע לאחר אוגוסט 2024 אינו יכול לבחור את החלופה המופיעה בתקנה 12 לתקנות מיסוי מקרקעין. בנוסף לכך אפשר לראות שלעולה חדש יש אפשרות לקבל הטבה גם על דירה נוספת ולא רק על דירה יחידה או ראשונה. אם כן, לעולה חדש יש אפשרות לבחון באיזו מהחלופות להשתמש אם הוא מתכנן לרכוש יותר מדירה אחת, וכך למרב את ההטבות שהוא זכאי להן.

4. הטבות מס על יבוא כלי רכב

לעולים ניתנת הטבה במס בעת יבוא כלי רכב, בכפוף לתנאים מסוימים.¹⁴ במקום שיעורי מס הקנייה הקבועים על יבוא כלי רכב לישראל, לעולים יש פטור ממס קנייה על יבוא כלי רכב, אולם הם כן ישלמו על כך מכס בשיעור 50% ומע"מ (18%) – כלומר שיעור המס הכולל על היבוא יהיה 77%. עם זאת, במצב הבסיסי (לא לעולים חדשים) שיעור

¹² תקנות מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (מס רכישה), התשל"ה-1974; חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963.

¹³ שם; תקנה 12 ותקנה 12א; תקנות מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (מס רכישה) (תיקון), התשפ"ד-2024. בחוק ובתקנות מצוינים תנאים לקבלת ההטבות, לרבות ההגדרה של "דירה יחידה". לפי תקנה 12 (ב), ההטבה במס רכישה לעולה חדש תינתן עד תום השנה **השביעית** מיום העלייה.

¹⁴ רשות המיסים, **מדריך מכס לעולים חדשים**, כניסה: 10 ביולי 2025.

מס הקנייה של רכב הוא 83% ומע"מ 18% – כלומר שיעור המס הכולל הוא 116% – **גבוה** ב-39 נקודות האחוז משיעור המס של העולים.¹⁵

נציין שבשנים 2019–2025 האומדן של סך הטבות המס בגין יבוא כלי רכב על ידי עולים חדשים היה יציב – **בין 50 מיליון ל-60 מיליון ש"ח בשנה**.¹⁶

¹⁵ חישוב המס הכולל הוא מכס בשיעור 50% בתוספת מע"מ של 18% שחל **גם** על מרכיב המכס **ולא רק** על המחיר לפני מיסים.

¹⁶ תקציב המדינה, הצעת תקציב לשנת הכספים [2025](#), שנים שונות.